

ЗОРАН СТАМАТОВИЋ, ДИРЕКТОР НП УЖИЦЕ И СЕЛЕКТОР ФЕСТИВАЛА „ЈОАКИМ ВУЈИЋ”

И ПОРЕД СКРОМНОГ БУЏЕТА, УСПЕВАМО ДА ОПСТАНЕМО

- „У позориште сам ушао 1981. године и од тада из њега нисам изашао...”

„Када је ужичко позориште, 1981. године, било домаћин Фестивала „Јоаким Вујић”, стајао сам испред позоришта. Док сам, на великом плакату, читао списак представа које на њему гостују, појавио се господин Александар Милосављевић, тадашњи директор нашег позоришта. Питао ме је хоћу ли да гледам представе. Рекао сам да то желим, али да немам улазницу. „Ући”, рекао ми је. И, ушао сам. Од тада, више никада нисам изашао из позоришта”, присећа се Зоран Стаматовић, директор НП Ужице и селектор 60.

Фестивала професионалних позоришта Србије „Јоаким Вујић”.

Стаматовић је на челу НП Ужице од 1996. године и директор је са најдужим стажом у театрима Србије. Каже да га је „чариолија позоришта опчинила давне 1981. године, захваљујући управо „Јоакиму Вујићу”, чији су оснивачи - градови и општине јужно од Београда, некада пружали позориштира много више финансијске подршке него данас”.

- „Данас је то некакао неуједначено. И шансе свих позоришта нису исте, али, по овогодишњој селекцији, ипак, сви успевају да се, бар са једном представом годишње, појаве на овом фестивалу и другим театарским манифестацијама”, наводи наш саговорник и подсећа на то да је НП Ужице шести пут домаћин Фестивала „Јоаким Вујић”.

Како се НП Ужице припремало за Фестивал? Је ли било кадровских, финансијских или других проблема?

- „Ми се стално припремамо, јер годишње, бар, једну представу издвојимо за коју сматрамо да би требало да се појави на њему. Припремамо се у континуитету, а то су они исти послови као и за припрему Југословенског позоришног фестивала „Без превода”, који припремамо сваког новембра, већ 28 година. Најважније су нам техничке припреме, представе сам на време одабрао, а све остало су обавили моји сарадници и на томе сам им веома захвалан.”

Где је данас ужичко позориште у односу на групе штеатрских куће у Србији и да ли ћемо одговор добити на Фестивалу?

- „Мислим да хоћемо. Имамо добар комад и сјајног писца. Љуба Симовић је наш завичајни писац и кроз целу моју каријеру тежио сам томе да дела завичајних писаца буду на нашем репертоару. И глумци и редитељ Милан Нешковић су радили веома предано и професионално и мислим да ћемо се предста-

вити у најбољем издању. Гостују и она позоришта која имају знатно већа средства за продукцију од нашег позоришта, али мислим да се то неће приметити.”

Може ли НП Ужице да понуди квалитетне представе са буџетом који му је на располагању?

- „Проблем је у третману позоришта у друштву и држави. Град Ужице одваја нешто више новца за културу од неких других градова. Међутим, то је знатно мање од износа које добијају позоришта у Нишу, Крагујевцу, Краљеву и Крушевцу, а, с друге стране, мањег од нас добијају Лесковац, Врање и Пирот. Ипак, упркос мањим средствима, наше позориште успева да опстане у горњем делу табеле.”

Још увек је на снази забрана запошљавања у јавном сектору и како се то оглашава на рад позоришта?

- „Од некадашњих 55, сада имамо 35 запослених. Морам да напоменем да од тих 55 запослених нико није био вишак, већ нам је било потребно још шест - седам људи. Када се разболи неко од глумаца, морамо да ангажујемо глумца изван нашег ансамбла. То су обично сјајни глумци и лако ускоче у улогу и ми их платимо и решимо проблем. Међутим, проблеми настају када се разболи мајстор светла, тон мајстор или мајстор бине, јер за њих немамо замене. Не видим

разумевање за то да је потребно да се позориште и сличне уметничке делатности изузму од примене уредбе о забрани запошљавања. Волео бих да можемо да проширимо ансамбл са свим незапосленим глумцима који су завршили академију и све редитеље у Ужицу. То су један или два редитеља. Сценографима и костимографима веома дуго продужавамо уговоре, онако како то дозвољавају законске форме.”

Ужице је, ове године, престоница културе Србије и шта ће позориште понудити публици у оквиру овој пројекта?

- „Припремили смо „Путујуће позориште Шопаловић” и Фестивал „Јоаким Вујић”. Приремићемо фестивал представе за децу „Мали Јоаким” и „Југословенски позоришни фестивал” који ће бити оснажен додатним средствима и имаће богатији пратећи програм. Добра вест је да добрих представа има тамо где их раније није било, мислим на БиХ. У Црној Гори се појавила добра представа, али жао ми је што се ниједна представа није посебно издвојила у позориштима у Београду. Али, појавиће се неке друге добре представе. Надам се да ће избор господина Николе Селаковића, министра културе, иначе нама блиског човека, помоћи да ЈПФ-у од државе буде валоризован онако како су препозната и друга два највећа фестивала у Србији, јер наш фестивал јесте трећи или четврти по важности у овој држави.”

Текст и фото: Н. К.

○ „Без публике не би постојало позориште као што ни публике не би било без позоришта. То је тај чудни спој”, осврну се председник Заједнице професионалних позоришта Србије.

ПОЧЕО 60. ФЕСТИВАЛ „ЈОАКИМ ВУЈИЋ”

„ПОЗОРИШТЕ ОПСТАЈЕ”

„Српско позориште опстаје, упркос условима, живо, квалитетно, добро и иде даље”, истакао је селектор фестивала Зоран Стаматовић, директор Народног позоришта Ужице. Подсетио је да је прошло више од двадесет година откако је Ужице последњи пут било домаћин фестивала професионалних позоришта Србије „Јоаким Вујић”.

Отварајући 60. Фестивал професионалних позоришта Србије „Јоаким Вујић” у националној престоници културе 2024. године, Ратко Трмчић, члан Градског већа Ужица за друштвене делатности, напоменуо је да је

„Град Ужице увек подржавао културно деловање, свестан чињенице да све оно што се чини и у шта се улаже остаје у заоставштини нашим нараштајима као највредније наслеђе”.

– „Бринући се о потребама и жељама наших младих, у новембру нас очекује Фестивал представља за децу и младе професионалних позоришта „Мали Јоаким”, најавио је Трмчић.

Према наводима Спасоја Ж. Миловановића,

председника Заједнице професионалних позоришта Србије, шездесет година постојања фестивала „изазива страхопоштовање”.

– „Доказује да ово друштво и све како преко знаје позоришну уметност као констативни елемент. Некад то показује боље, некад мало лошије, али у сваком случају позориште остаје. Остаје од својих оснивања, остаје већ колико векова, остаје и напред. Зашто? Зашто што је позориште урођено у човеку”, рекао је Миловановић.

Ужице је по шести пут домаћин фестивала који окупља професионална позоришта јужно од Београда.

„Отац српског театра Јоаким Вујић је прву српску позоришну представу приредио давне 1813. године, док ће двадесетак година касније остати први директор првог сталног позоришта у Србији. Упркос тежак изазовном животу, њуном неурлика и нередвигности, остао је посвећен и предан идеји уметности театра”, казао је Трмчић.

Ужице је по шести пут домаћин фестивала који окупља професионална позоришта јужно од Београда.

Ј.П.

ОКРУГЛИ СТО: „ПУТУЈУЋЕ ПОЗОРИШТЕ ШОПАЛОВИЋ”

СВАКО ИМА СВОЈ ГРЕХ И СВОЈЕ ОПРАВДАЊЕ ЗА ГРЕХ

Зоран Стаматовић, директор НП Ужице: Све је почело од предивног текста Љубомира Симовића и жеље да га читамо онако како би он то желео. Драматуршкиња Јелена Мијовић је са њим имала добар контакт и на пола рада смо знали да смо то постигли. На првој проби, као директор, за редитеља сам имао само један захтев - „читајте Љубомира Симовића”. Имам осећај да смо то постигли, да имамо чисто позориште.

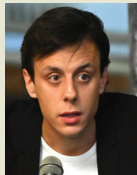
Зоран Максимовић, водитељ Округлог стола: Озбиљан је задатак играти Љубомира Симовића кад знамо да је још двадесет пута инсцениран на нашим сценама и стотинак пута у свету. Велика одговорност, велики подухват и велики резултат.

Слободан Љубичић, као Василије Шопаловић: Изузетно ценим овај фестивал, памтим његове почетке. Драго ми је што Ужичани играју Симовића. Ко би то боље радио од ужичког ансамбла са ужичким писцем? Све што је Љуба Симовић написао било је маестрално, част је играти у сваком његовом комаду.

Игор Боројевић, као Дробац: Свака улога је ново искуство. Неке иду лакше, неке теже. Што је камен спотицања већи, можда улога буде боља.

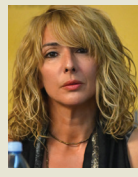

Дејан Максимовић, као Филип Трнавац: Осећао сам велику одговорност и страх како ћу одиграти ову улогу. Било је тешко не размишљати о резултату, савладати мисли. Питао сам се да ли сам достојан тога као глумац. Улога је прилично специфична, не виђамо често овакве ликове, личи на Хамлета. Мислим да је то једна од највећих улога за глумца мојих година у светској литератури.

Тијана Карачић Радојичић, као Симка: Прижељкивала сам овакву улогу. Симка је, као и ја, са овог поднебља. Тај менталитет ми је јако близак и само сам чекала да проговорим кроз њу.

Андријана Симовић, као Софија Суботић: Јако је било важно да глумце по свему одвојимо од грађана Ужице

ца – по начину говора, понашања, облачења. Ја нисам из Ужице, дошла сам 2007. године. Колико год волите град, увек постоји неко ко ће рећи „ти си дођош”. Тај осећај ми је помогао у градњи лика, био је једна од полазних тачака.

Вања Ковачевић, као Јелисавета Протић: Моја полазна тачка је била подмлађена Јелисавета. Прошла сам процес од одбијања до прихватања ове улоге, баш због те интервенције. Миланова даровитост је што у тексту који добро познајемо пронађе ново читање.

Драгана Врањанац, као Томанија: Ема Муратовић и ја смо биле тандем, помагале смо једна другој. Од два лика смо направиле један. Она је млада револуционарка, а ја њена сенка. Крагна коју Томанија носи је симбол губитка достојанства простих радника, обичних људи, грађана.

Ивана Павићевић, као Гина: Нешковић каже да нема добре представе без партнера који су заједница. Када је Гина у питању – нема Гине без Благоја. Иначе, сви ликови греше, направе грех. Свако има оправдање и мисли да је оно довољно за грех.

Хаџи Немања Јовановић, као Благоје Бабић: Симовић у својим драмама има моменат „прогледавања”. Кроз то духовно „прогледавање” ликова смо можда и ми успели да ствари погледамо другим очима.

Ема Муратовић, као Дара: Она је млада револуционарка која иде за идеалима. Након што претучемо Софију сви се замислимо над тим што смо урадили. Дакле, постоји осврт на наша дела.

Никола Пенезић, као Милун: Он је добио прилику да влада овим градом, приклопио се јакој сили и држи конце у својим рукама. На његов терен, затим, долазе људи који причају о некаквој уметности коју он не разуме. Сви ми се највише плашимо онога што не познајемо, а када смо уплашени онда смо и агресивни. Милун је баш такав.

Ана Милошевић

ЉУБОМИР СИМОВИЋ: „ПУТУЈУЋЕ ПОЗОРИШТЕ ШОПАЛОВИЋ”
НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ УЖИЦЕ, РЕЖИЈА МИЛАН НЕШКОВИЋ

ДОК ГОРЕ УЖИЦЕ И ГАЗА

Радња чувене Симовићеве драме смештена је у 24 сата једног врелог, ратног лета, у Ужицу под немачком окупацијом. Док се окрњена путујућа трупа Василија Шопаловића спрема да одигра Шилерове „Разбојнике”, над градски трг се надвијају сенке обешених родољуба. Кажемо окрњена трупа јер је чини само четворо глумаца, примораних да играју по више ликова, припадајућих и неприпадајућих. Али, у ратном времену дозвољено је све, све осим онога што је забрањено.

Глумци би да преживе. Власник и оснивач трупе Василије Шопаловић верује у узвишену мисију позоришта које треба приближити народу. Да ли он у то истински верује, или је тек реч о начутој флоскули, то не знамо. Не знамо ни да ли је реч о пуком преживљавању. Симовић се не бави њиховом прошлошћу, нити психологијом ликова. Његова радња је једноставна и јасна и служи првенствено да исцрта два писцу важна проблема, да постави два питања - оно филозофско - о односу уметности и живота, и оно етичко - о сврси уметности у околностима када човек престаје да буде човек према другим људима. Кад их веша, бичује, спаљује у пећима... То питање се у драми више пута чује, и то од стране уцељених становника Ужица, али и из уста фолксдојчерског официра задуженог за одржавање „реда” у окупираном граду. Све на линији Адорнове тврдње да писање поезије после Аушвица представља чисто варварство. Симовићеве глумци, пак, не само да се то не питају, они чак ни не разумеју на шта би такво питање могло да се односи.

Симовић ни мало није сентименталан према својим ликовима глумаца. Они немају никаквих узвишених мисли ни осећања везаних за уметност, али ни за те људе којима су дошли да изведу представу. Свадљиви су, често приглупи, и транспарентно неосетљиви за све око себе, што је више пута наглашено током комада. Писац томе прибегава да би брехтијански очистио пут на коме ће идејно супротставити два света; свет уметности, за који - ако ћемо право - и не знамо шта је у суштини, и свет овоземаљске свакидашњице, у шта, нажалост, спада и рат.

Расплет је без победника. Грађани Ужица би да укину позориште у времену рата, али не помишљају да укину живот. Напротив, настављају са свим његовим манифестацијама из предратног доба - са својим љубавима, мржњама, свађама и ситним пакостима. Животна представа је прекинута на кратко једним убиством и једним хапшењем, али се позориште умеша и на волшебан начин спасава живот. Живот у Ужицу се наставља, а наставља се и позориш-

ни пут лутања, у потрази за новом публиком и за самим собом.

Редитељ Милан Нешковић представу режира са потпуним поштовањем текста, и без неке видљиве интерпретације. Инсценирација прати речи писца, као и наведене догађаје, у реалистичком кључу, са много воде којом се ликови перу, умивају, али и бивају вучени кроз њу као кроз блато. Уз једну приметну недоследност - уз сву силну воду на сцени једино киша није права, киша се глуми. Нажалост, у том реализму иманентном већини домаћих инсценирација Шопаловића, крваве Дропчеве стопе се тек на силу уклапају, као и Дропчево инстант „прогледавање” пред лепотом младе глумице, што је све отворени, симболички језик песника Симовића који се више заснива на метафорама него на Гинином реалистичком прању синовљевих фудбалских дресова у кориту.

Глумачки, реализму највише нагиње - мада са шармом - Тијана Караичић Радојичић као Симка. Комплексан лик Дропца успешно је уравнотежио Игор Боројевић, не упадајући у замку психологизирања батинаша манијака. Боројевић Дропца игра као метафору зла, ипак довољно животно, са приметном, иако недокучивом, тајном у изразу лица, тајном која би могла да крије извор свог тог зла. Тај добри баланс имају и Ивана Павићевић као Гина, Хаџи Немања Јовановић као њен муж, такође и Горан Шмакић као немачки официр и Никола Пенезић као жандар. Ема Муратовић и Драгана Врањанац су љутите Ужичанке, по тексту илегалке, што је у представи у другом плану.

Једина приметна драматуршка интервенција односи се на лик старије од две глумице, која је овде сведена на младу ћерку власника групе. Тиме је изгубљена сва духовитост, може бити и опште место, што носи ривалитет између младе и остареле глумице. Нема неког јасног разлога зашто је то урађено. У сваком случају, Слободан Љубичић као Василије Шопаловић, Вања Ковачевић и Андријана Симовић као глумице, дали су очекивану глумачку дилетантску дружину. Дејан Максимовић суверено носи дуалност лика Филипа Трнавца, остављајући отвореном могућност и да Филип све сања, али и да је врло свестан реалности - што је уметнички потентно тумачење.

Без сумње, сваки сусрет са Симовићевим песничким језиком је драгоцен. Сваки пут кад Дара изговори: „Пола се Србије у црно завилло, а они глуме”, морате се тргнути у гледалишту, било јер у том тренутку гори депонија у Ужицу, било јер гори читав један народ у Гази.

Александра Гловацки

МАЊЕ ЈЕ ВИШЕ

Кришика: „Пућујуће позориште Шопаловић”

Лик и дело једног од најзначајнијих југословенских и српских драмских писаца Љубомира Симовића остаће увек везани за ужички регион, односно Златиборски округ. Не само што је Симовић рођен у Ужицу 1935. године, што код многих мештана с правом утиче на осећај поноса, већ је и радња његове драме „Пућујуће позориште Шопаловић” укорењена у топонимима Ужица и његове околине. Недавна режија Милана Нешковића „Пућујућег позоришта Шопаловић” у Народном позоришту Ужице свакако да, између осталог, има за циљ неговање Симовићеве поетике у његовом родном крају, те је и пригодно што је управо ова представа отворила 60. Фестивал професионалних позоришта Србије „Јоаким Вујић” који се после 20 година поново одржава у Ужицу.

Наравно, поред локал-патриотских постоје и бројни уметнички разлози због којих би управа позоришта и редитељ одабрали да поставе „Пућујуће позориште Шопаловић”. Симовићев комад значењски је богат и нуди спектар различитих интерпретација. Можемо га посматрати као драму о терору за време нацистичке окупације, као симболистичку драму о сукобу свирепости и зла са хуманом и емпатијом, али и као социјалну драму о људима на маргини друштва. Такође, на шта и сам наслов алудира, драма се бави и односом позоришта, односно уметности и реалности, улогом уметности у мрачним и кризним временима, као и прекарним положајем уметника у друштву.

Редитељ Милан Нешковић и драматуршкиња Јелена Мијовић одлучили су да се не фокусирају на један значењски аспект драме, већ су адаптацијом верном предлошку покушали да на сцену изнесу целу мрежу различитих идејних конотација. Иако је прича представе доследна Симовићевој драми – што у виду заплета, што у просторно-временском контексту (Ужице за време Другог светског рата) – интересантно је како су различите сцене Нешковићеве режије другачије стилски обојене, сходно теми и идеји које сцена примарно покрива.

Тако је прва сцена у којој постоји сукоб између окупатора и глумаца, чиме се поставља питање сврсисходности уметности у времену терора, наглашено театрална са члановима позоришта Шопаловић у карикатуралним глумачким костимима (костимографкиња: Биљана Гргур). Друга сцена, у којој је акценат на односу глумачке дружине са станодавцима и комшијама, стилски подсећа на социјалну драму будући да тематизује тежак живот за време окупације. У каснијим сценама у којима се преиспитује однос позоришта и реалности неретко је да се глумци, пре свега Дејан Максимовић у улози младог глумца Филипа, обраћају директно публици говорећи у микрофоне. Сцене у којима се сукобљавају свирепост и хуманост – од којих је најзначајнији сусрет батинаша Дропца (Игор Боројевић) и глумице у љубичастом Софије (Андријана Симовић) – режиране су стилизовано, китњасто, готово барокно.

Ипак, стиче се утисак да због ових честих стилских осцилација редитељ многим глумцима није пружио прилику да комплексније развију своје ликовне. Тако су Горан Шмакић и Никола Пенезић свели лика официра, односно поднаредника страже, на једнодимензионалне представнике окупатора и колаборациониста. Дејан Максимовић своју улогу младог глумца Филипа доноси уверљиво, али све време у истом кључу колеричности и занесељаштва. Вања Ковачевић у улози глумице Јелисавете често зависи од илустративних извођачких решења како би представила неспретну глуму свог карактера.

Најбоље су се нашли глумци чији ликови током приче доживљавају трансформацију, попут Игора Боројевића чији окуртни батинаш Дробац напоследку исказује дозу људскости и гриже савести, или Андријане Симовић чија глумица Софија прелази из стања растељености и хедонизма у зрелост и обазривост.

Док су глумци који играју комплексне Симовићеве ликовне искористили своје извођачке потенцијале, остали којима су запали ликови чији се карактер и функција не мењају током приче су остали са донекле слабијим улогама. Такав резултат, ипак, не би требало приписивати искључиво њима, већ и редитељско-драматуршком концепту представе у којој сценска атракција често игра већу улогу од акције. Нема дилеме да је ова представа сценски атрактивна. Сценографија Марије Калабић даје представи симболистички квалитет, што можемо видети на примеру мотива воде који се провлачи кроз представу, а који асоцира на митолошки потоп и грехе ликовна (плитак базен са цвећем и травкама који представља реку, чесма, корито за прање веша итд). Светло у реализацији Александра Росића, такође, игра значајну улогу – бројни рефлектори који наизменично раде могу пружити илустрију реалистичке дневне светлости, а могу створити и стилизовану, снолику атмосферу.

Међутим, чини се да су потреба за овим сценским атракцијама и амбициозна замисао да се истакну све значењске конотације Симовићеве драме произвеле честу стилску осцилацију унутар представе која је спречила одређен број глумаца да оствари свој пун потенцијал, али и публику да задржи фокус. Сигурно да делу публике одговара Нешковићев доследан приступ драми и жеља да се што више квалитета приче истакне на сцени, али има и оних који ће тврдити да представи фали храбрија редитељска и драматуршка интерпретација текста. Узмимо за пример Шилерове „Разбојнике” које дружина Шопаловић покушава да инсценира у Симовићевој драми. Ретко који редитељ би са успехом режирао „Разбојнике” у настојању да на сцени прикаже цео спектар значења који ова драма нуди, већ би се својом интерпретацијом фокусирао на одређени распон значења. Слична је ситуација и са канонским делом српске књижевности попут „Пућујућег позоришта Шопаловић” – понекад је крилатица „мање је више” заиста тачна.

Борисав Матић

АНДРИЈАНА СИМОВИЋ У УЛОЗИ СОФИЈЕ У КОМАДУ
„ПУТУЈУЋЕ ПОЗОРИШТЕ ШОПАЛОВИЋ”, НП УЖИЦЕ

ЗЛО ЈЕ МОГУЋЕ ПОБЕДИТИ ЛЕПОТОМ И ИСКРЕНОШЋУ

*„Софија је данас сваки онај појединац
који је искрен према себи и другима”*

Глумица Андријана Симовић понудила је лик Софије у представи ужичког позоришта „Путујуће позориште Шопаловић”, у режији Милана Нешковића, као зrelu жену која је слободна, самосвесна, кокетна и женствена, а која је тим особинама разоружала зло. Верујући у то да је лепотом и искреношћу могуће надјачати и зло нашег времена, каже да Софија данас персонификује људе који су искрени према себи и другима.

Да искористим реченице из комада којима се глумци осуђују за то што у сред рата играју у позоришту, и да се вратимо у реалност - је ли Вас и Ваше колеге срамота што играше вечерас у позоришту, док се Ужице данима туши у диму и смрагу од пожара на оближњој гејоници?

- „Не могу да кажем да ме је срамота јер су глумци и сви уметници увек били први да подрже људе у времену свакојаким криза и ванредних ситуација и радили су свој посао. Са сцене су указивали на проблеме, а дешава се да се приказују и представе за широке народне масе. Мислим да нам је то неходно. Треба се присетити периода епидемије короне када су глумци и уметници налазили невероватне начине да се изразе. Увек је било тако и мислим да тако треба и да остане. Живимо у времену у коме нам је неопходна нека врста склоништа од свакодневних проблема, а позориште то може да пружи људима.”

Зашто Софија код осталих ликова изазива зависност, љубомору, ња и мржњу, прикривену или отворену?

- „Кад год се ради овај комад, сви се питају ко игра Софију, а ко Дропца. Када ми је редитељ Милан Нешковић предложио да играм Софију, била сам изненађена. Казао је да Софију треба да игра зрела и лепа жена, слободног духа, која своју сексипилност расипа у ходу, сваком речју и сваким покретом. Те особине могу да имају зреле жене, а млађе су на путу да граде женственост, сензуалност и личну слободу. Он је то препознао у мени и желео је да баш то буде Софија. Управо та њена слобода смета осталим ликовима у комаду, па она постаје жртва сопствене слободе, лепоте, сензуалности и еротичности, а донекле и сопствене саможивости и хедонизма. Она је жена тренутка. Ужива у сваком тренутку. Није јој важно то да ли је на Дунаву или на Ђетињи јер се једнако добро осећа на оба места.”

Она свесно одлучује да не обраћа пажњу на рајне околности...

- „Апсолутно. Одбија да у њему живи. Свесна је рата, све јој је то веома јасно и свесно је одлучила да је то не занима.”

Њен сусрет са Дропцем је веома емоционалан када открива његову зверску природу...

- „Чула је да постоји неки Дробац кога се сви плаше, али га није познавала, док јој он то није рекао приликом њиховог сусрета. Пре тога, била је у страху јер се у сред рата наша у мраку и купала се полугола у Ђетињи. То је тренутак када је схватила шта може да јој се догоди, а када јој је Дробац рекао ко је он и чиме се бави, то је у њој изазвало још већи страх.”

Ипак, успева да га разоружа лепошћом, искреношћу и слободним духом. Да ли је то ушћојстичка шеза или је могуће лепошћом надјачати зло?

- „Мислим да је то могуће. Људи би требало да буду искрени. Веома је важно да буду то што јесу, да не лажу себе и друге. Софија то показује и расипа на све стране. С друге стране, Дробац је први пут видео такву жену која потпуно ужива, пре свега, у себи и свему ономе што она јесте. Слободна је и искрена и то га је разоружало. Али, он њу не поседује.”

У овим нашем времену неразумевња, зла и мржње, ко би то могао да персонификује Софију?

- „Софија је сваки онај појединац који је, пре свега, искрен према себи, а онда и према другима. Онај ко живи за овај тренутак, у смислу да га живи најбоље што може, а да сутрадан очекује неки нови тренутак који ће поново живети најбоље што може. Лако је препустити се личним проблемима и тежини времена у коме живимо. Најједноставније је рећи да су други криви и препустити се депресији и анксиозности. Али, изузетно је тешко суочити се са свим тешкоћама и бити искрен о томе шта стварно јеси и учинити да сваки тренутак буде најлепши могући, без обзира на то шта се око нас дешава. Треба и свима око себе, сопственим примером, помоћи да се изборе са свакодневницом. Али, најважније је да не лажемо себе и да будемо оно што јесмо.”

Текст и фото. Н. К.

ВЕЧЕРАС НА СЦЕНИ *и јублика*

„ЉУДИ БЕЗ ГРОБОВА“

По роману Енеса Халиловића

Режија: Стеван Бодрожа
Копродукција: Регионално позориште Нови Пазар и Београдско драмско позориште
Драматурзи: Александра Јовановић и Нина Плавањац
Сценограф: Зорана Петров
Костимограф: Татјана Радишић
Сценски покрет: Александра Аризановић
Музика: Харис Шећеровић
Дизајн светла: Радомир Стаменковић

ИГРАЈУ:

Александар Јовановић, Амар Ђоровић, Душан Живанић, Ема Муратовић, Кристина Јевтовић, Лемана Бећировић, Милена Павловић, Никола Мијатовић, Рифат Рифатовић и Харис Шећеровић

Испицијент/суфлер: Нермина Дугопољац
Гардеробер: Фетија Гилић
Израда сценографије и мајстор светла: Ејуб Слезовић
Мајстор тона: Сеад Жупљанин
Декоратери: Сеад Торбић и Едина Старчанин
Реквизитер: Јахја Јусовић и Нецад Зафер
Организатор: Музафер Жупљанин

РЕЧ РЕДИТЕЉА:

„Представа „Људи без гробова“ по роману Енеса Халиловића, само је покушај да у драмско ткиво преточимо пребогати, на моменте фантазмагорични свет овог писца, који доказује премису да нема ничега бизарнијег и зачуднијег од саме стварности. Ликови који делују као карикатуре, при чему је њихов ужас у томе што они то нису, што су заправо стварни људи, трагично спречени немаштином, бедом да се развију у зреле личности, догађаји који делују као мотиви бајке док запрепашћено не схватите да су се стварно десили – то је стварност коју Халиловић описује. Из свега тога ми смо неминовном редуцијом, која је усуд театра у односу на књижевност, одлучили да испричамо причу о томе како сенка оца прогони сина, како смо сви на неки начин „кодирани“ да поновимо грешке наших предака, макар се и само осећали као што су се они осећали, усамљенима, одбаченима и самима на свету. На послетку, ово је прича о томе како не морамо да поновимо туђе судбине, да имамо право на сопствени пут, на његову трновитост, препреке, али и лепоту.”

Стеван Бодрожа

СРБИЈА

Ужичани драмски ствараоци

УНИВЕРЗАЛНО ПОЛАЖЕ ЈАЈА У СВА ГНЕЗДА

Љубомир Симовић, први пут у позоришту оличава улогама своје мајке као глумца аматера

Како конкретно доживљава ово, Ужичко позориште? Позоришта је устари дрвена раскрсница на којој се укрштају различити путеви и судбине. Можда је овај град знао да пут, којим нешто из света може овал да дође, и који одлазе може да се оде у свет, води преко те дрвене раскрснице.

Преко те дрвене раскрснице у Ужице су стигли Скапони и Помети, Гарићи и Жучигови, стигле су Мирандолине и Петруљине, госпође Вори и госпође Живке министарке, стигли су Шајкови и Кир Јане, Булчинови и Глембајци, Болчинови и Догињани, уја Вине и Станоји Глазани, Дедемон и

Коштане, ревијери и малограђани, уображени болесници и родољупци, лаке и паралачке, учене жене и поповане тикве, ожаљоване породице и квалитетни војници, млетачки трговци и севњачки берберци... Преко те дрвене раскрснице у Ужице је почео да стиче онај чудесни глумачки народ, коме је невеносност често једина извесност, који често нема сигурног дома ни крова, али који је код куће свагда где постоји позоришна завеса, и чини су најсигурнији зидови и везани позоришне кулисе. Ти глумци и остали позоришни људи одређивају у овом граду то чудо које се зове позориште.

Слободан Мурић

11. МАЈ 1991.

УТИСЦИ ПУБЛИКЕ О ПРЕДСТАВИ

Никола Ерић, кувар, глумац аматер: „Представа је фантастична, комична, одушевљен сам.“

Ружица Марјановић, професорка књижевности: „Представа је изузетна. Феноменално музичко решење. Боројевић је сјајан Дробац, коначно ме је одвојио од оној којој сам већ иледала. Филип је, иакође, чаробан. Надам се да ће представља бити дуговечна и да ћемо у четвртој години, када будемо радили овај шекспир, доводити децу да погледају и представу.“

Ивана Секулић, дипломирани економиста: „Пошребно је да троше мало времена, да ми се слећу ушисци. Пошрдила ме је представља, иа малограђаништина, нећихвајшање разлика...“

Маја Живановић, ученица средње школе: „На свету се може кренути и дрвеним мачем.“

Снежана Живановић, дипломирани фармацеут и љубитељ позоришта: „Представу не иледам ирви иути иионово је на мене оставила јак ушисак. Сићурно једна од бољих представља Народној позоришћа у Ужицу. Добра слика Ужица.“

ИЗЛОЖБА „БАТА У 90 СЛИКА“:

ОДРЖАВАТИ КУЛТУРУ СЕЋАЊА

„Баща живи кроз 350 филмова која је и снимео...“

Изложба фотографија „Бата у 90 слика“, посвећена великану српског глумишта Велимиру Бати Живојиновићу (1933-2016), отворена је у холу ужичког позоришта прве вечери фестивала.

Поједине фотографије из архиве „Борбе“ су по први пут изложене јавности у оквиру изложбе приређене прошле године поводом обележавања деведесет година од рођења Велимира Живојиновића, једног од најпопуларнијих српских глумаца.

Ауторка изложбе Елена Стојановић, главна уредница часописа „Борба“, напоменула је да архива „Борбе“ баштини неколико стотина фотографија Живојиновића.

– „Циљ изложбе је одржавање културе сећања која је заиста изузетно битна, не само када су многи историјски и значајни културни догађаји у питању, већ и личности које су оставиле некакав траг и печат у животу и у историји, а Велимир Бата Живојиновић то свакако јесте“, казала је Стојановић.

– „Умео је да говори о својим улојама, али о њима није. Рекао је да не зна шта је то љума“, иренела је Дивна Марић иоврећи о Баши Живојиновићу.

Миљко Живојиновић, Батин син, изразио је задовољство што је изложба отворена „у граду јединог српског Оскарсовца Стива Тешића, сценаристе, и у граду слободарске традиције“.

Осмишљена као путујућа, изложба је гостовала у Баји-

ној Башти, премијерно отворена у Београду. На претпремијери у Источном Сарајеву изложбу „Бата у 90 слика“ је видело више од шест хиљада људи.

– „Идеја је била да се Бата као човек из народа врати у свој народ кроз ову изложбу“, указао је Миљко Живојиновић прочитавши да је изложба настала на иницијативу Андрије Јоргића, генералног директора „Борбе“, и под покровитељством Министарства културе и „Борбе“.

„Изложба ће стићи и до Пекинга“, најавила је ауторка изложбе уз подсећање да је кинески народ волео Велимира Живојиновића, нарочито у филму „Валтер брани Сарајево“ (1972. године).

Са Кубе у Ужице, на отварање изложбе и фестивала, стигла је и Јелисавета Машић, прва унука Велимира Живојиновића.

J.П.

БИЛТЕН 60. ФЕСТИВАЛА ПРОФЕСИОНАЛНИХ ПОЗОРИШТА СРБИЈЕ „ЈОАКИМ ВУЈИЋ“

Издавачи: Народно позориште Ужице, Заједница професионалних позоришта Србије
Редакција билтена: Јелена Пенезић (уредница), Ана Милошевић, Ненад Ковачевић • **Фотограф:** Божидар Живановић
Тираж броја 2: 70 примерака
Дизајн и припрема: „Control Dizajn Studio“, Ужице • **Штампа:** „Графопринт“, Ужице